

LATÉNSKÉ NÁLEZY Z DRAŽKOVIC

Vít VOKOLEK

Dražkovice (okr. Pardubice) jsou známé především svými žárovými hroby jak lužickými, tak slezskoplatěnickými nebo staroslovanskými,¹⁾ které byly zkoumány již v minulém století v pískovně a kolem ní. Pískovna se rozkládá V od J konce obce, v nepatrně zvýšeném terénu, na parc.č. 396/2 a 408/2 a v současnosti je již téměř zavezená. Podloží zde je tvořeno jemnějšími štěrkopísky, okolní krajina je bez porostu, intenzivně zemědělsky obdělávaná. Při povrchových sběrech v letech 1967 a 1969 jsme SZ od pískovny, vedle lužických střepů z rozoraných žárových hrobů, našli střepy, náležející laténské kultuře. Nálezy se kumulovaly na dvou místech na parc.č. 396/1 a poblíž pískovny byl znatelný naoraný objekt. Na rozhraní let 1975 a 1976 byl Z od pískovny hlouben průkop pro vodovod, který protnul nejméně 10 objektů, znatelných v délce 150 m na parc.č. 394, 395, 396/ a 408/1 (na plánu, tab.1, označeno jako A). Průkop byl v horní části široký 5 m, ke dnu se zužoval na 2,5 m a 2 m hluboký. Záchranným výzkumem v dubnu 1976 se nám podařilo prozkoumat zachované části tří objektů (5,9,10), ostatní byly nepřístupné, datovací nálezy byly získávány z profilu nebo vyhozeného materiálu. Nálezy jsou uloženy v MVČ v Hradci Králové.

Objekt 1

Byl situován na parc.č. 408/1 a znatelný na Z profilu průkopu. Tvořila ho pravidelná jáma se svislými stěnami a plochým dnem. Šířka na profilu byla 100 cm, hl. 90 cm (od ornice zbaveného povrchu). Výplň v horní části byla světlehnědá, ve střední hnědošedá, spodek vyplňoval zahliněný písek. Z výplně získáno několik střepů.

1) Diviš V.: Řadové hroby u Dražkovic, Pam.arch.XII,1884,474-475, týž: Hroby u Dražkovic, Pam.arch. XIII, 1885, 31-38, Piň J.L.: Starožitnosti II, 281.

1. Střep z okrajem misky kolmo zvednutým a konickým tělem, hlazeného, okrově šedého povrchu, rozm. 70 x 53 mm, inv.č. 28 330 (tab.4:1).

2. Střep z plochého dna nádoby, na vnější straně je zlomek rýhy. Povrch drsný, špinavě okrové barvy. Rozm. 38 x 34 mm, 28 331.

3. Šest střepů ze stěn hrubších nádob, 28 332-337.

4. Část rozbitého valounu křemene o rozm. 60 x 49 mm, 28 338.

Objekt 2

Znatelný na V profilu průkopu, na parc.č. 408/1. Byla to kúlová jamka, dl. 30 cm a 10 cm hluboká, černavé výplně, s několika střepy.

1. Střep z okraje nádoby, kolmo zvednutým a uvnitř prožlábnutým, drsného šedočerného povrchu, rozm. 41 x 28 mm, 28 339 (4:2).

2. Část konického spodku větší nádoby, drsného šedohnědého povrchu, v materiálu příměs slídy, rozm. 61 x 40 mm, 28 340.

Objekt 3

Zjištěn na parc.č. 396/1 na Z profilu průkopu. Objekt byl mělký, 140 cm dlouhý na profilu, s rovným dnem v hl. 40 cm. Jeho J stěna byla sešikmena, S poškozena meliorační rýhou. Výplň byla černavá, sypká, písčitá, s drobnými kaménky.

Objekt 4

Východní profil průkopu, na parc.č. 395. Malá jamka, na profilu dl. 80 cm, se šikmými stěnami a plochým dnem v hl. 55 cm, šedočerné výplně.

Objekt 5

Západní stěna průkopu na parc.č. 395, zkoumán záchranným výzkumem 9.IV.1976 (tab.2). Skládal se ze dvou částí A,B, které mohou, ale nemusí spolu souviset. Část A byla z větší části zničena, zachovala se na Z břehu průkopu pouze okrouhlá část, dl. 146 cm, s dochovanou šířkou ve směru Z-V 40 cm. Stěny byly pravidelně sešikmeny, dno dvakrát prožlábnuté, v J části 53 cm hl., v S 55 cm od buldozerem skrytého povrchu (původní ornice cca 30 cm). Výplň byla jednolitá, tmavošedá, bez náleží. Část B představoval zbytek pravidelné jámy patrně obdélníkovitého půdorysu se zaoblenými rohy. Její šířka byla ve směru S-J 232 cm, zachovalá délka Z-V 108 cm. Stěny se pravidelně skláněly. JZ roh vybíhal v kruhovitý výběžek, snad zbytek kúlové jamky o pr. 52 cm. Dno bylo celkem rovné, v S části dosahovalo hl. 38 cm, ve středu 41 cm a v J části 35 cm od skrytého povrchu. Výplň byla jednolitá, tmavošedá, se střepy a kameny.

1. Střep z horní části soudkovité nádoby z tuhového materiálu, s okrajem oble ven zesíleným, hrdlo nevyznačeno. Povrch setřen, šedivě okrové barvy. Rozm. 112 x 50 mm, 28 348 (4:6).

2. Střep z okraje zásobnice, střešovité ven zesíleným a uvnitř prožlábnutým, drsného povrchu, šedé barvy, v materiálu příměs slídy. Rozm. 75 x 38 mm, 28 349 (4:7).

3. Střep ze stěny nádoby z tuhového materiálu, zdobené svislým rýhováním, poněkud setřelého povrchu, pokrytého červenohnědou vrstvičkou, vnitřek šedý. Rozm. 34 x 25 mm, 28 350.

4. Střep z podhrdlí nádoby s hrdlem odsazeným, pod lomem jsou vodorovné mělké žlábký. Povrch drsný, šedé, na vnitřní straně okrově šedé barvy. Rozm. 50 x 41 mm, 28 351 (4:9).

5. Střep ze svislého okraje nádoby, vně slabě zesíleného, drsného, šedivě hnědého povrchu. Rozm. 46 x 28 mm, 28 352 (4:4).

6. Střep ze spodku masivní nádoby z tuhového materiálu, s kouskem dna. Nad dnem, asi 2 cm, končí husté svislé rýhování. Povrch setřen, černavé barvy. Rozm. 55 x 49 mm, 28 353 (4:8).

7. Střep z horní části výdutě nádoby, která je hlazena nepravidelnými vodorovnými tahy, spodek zdrsňen, povrch černavé barvy. Rozm. 50 x 43 mm, 28 354 (4:3).

8. Střep ze stěny nádoby s vysedlým lomem a konickým spodkem, který je zdoben šikmými rýhami. Povrch hrubší, šedé barvy. Rozm. 30 x 29 mm, 28 355 (4:5).

9. Střep ze zvednutého okraje nádoby, drsného povrchu, na vnitřní straně je černavý nálep, jinak šedohnědé barvy. Rozm. 47 x 32 mm, 28 356 (4:10).

10. Střep ze stěny nádoby, zdobené na vnější straně svislým nepravidelným rýhováním, drsného šedého povrchu, vnitřek černý. Rozm. 39 x 26 mm, 28 357.

11. 13 střepů ze stěn nádob, některé s příměsí slídy, 28 358-370.

12. 33 kusů špinavě okrové mazanice, tvrdě vypálené, 28 371.

13. Zlomek žernovu z čediče Kunětické hory, rozm. 110 x 72 x 98 mm, 28 372.

14. 3 úlomky kamenů, snad rovněž ze žernovů, 28 373.

Objekt 6

Východní profil průkopu, na parc.č. 395. Kúlová jamka, široká 40 cm, 50 cm hluboká, šedočerné výplně.

